

3

Diariennr: 2016UTN/0164

Redogörelse av skärgårdsbidraget

Förslag till beslut

Redogörelsen godkänns.

Beslutsnivå

Utbildningsnämnden

Sammanfattning

Skärgårdsbidraget har funnits i Värmdö kommun under många år. Ursprungligen riktade sig skärgårdsbidraget till grundskolorna på skärgårdsöarna i Värmdö kommun. Sedan 2010 har det även funnits skärgårdsbidrag för förskoleverksamhet på öarna. Under 2016 är skärgårdsbidraget fördelat 535 000 kr på förskola och 6 036 000 kr på skolan.

Barn- och elevantalet är lågt på öarna och har sjunkit under många år. De extra kostnader skärgårdsbidraget täcker är främst personal- och transportkostnader. För ö-skolorna täcker skärgårdsbidraget verksamhetens extra kostnader men för Värmdö skärgårdsförskola täcker inte bidraget de kostnader som verksamheten har som kommer av att verksamheten är förlagd i skärgården.

Bakgrund

Utbildningsnämnden beslutade 2015-10-08 § 83 att förvaltningen får i uppdrag att belysa hur skärgårdsbidraget kommer elever och barn till del på våra ö-skolor.

Ärendebeskrivning

Skärgårdsbidraget har funnits i Värmdö kommun under många år. Ursprungligen riktade sig skärgårdsbidraget till grundskolorna på skärgårdsöarna i Värmdö kommun. Kommunfullmäktige beslutade 2009-09-23 att ytterligare ett infrastrukturstöd införs gällande skärgårdens förskolor.¹¹ Utöver att förskolan tillkom 2010 har skärgårdsbidraget endast uppräknats årligen. Inga andra förändringar har gjorts av skärgårdsbidraget.

¹¹ Budget 2010, punkt 24, Dnr 09KS/0179.

Kallelse/Föredragningslista

Utbildningsnämnden

Torsdagen den 16 juni 2016 kl. 9:00

Skärgårdsbidraget, sk. infrastrukturstöd för skärgården, ska omfatta merkostnader för både förskole- och skolenheter.¹² Kriteriet för att få tal del av skärgårdsbidraget är att förskolan/skolan är belägen på en ö som saknar broförbindelse.

Om förskola och skola på skärgårdsöarna

Enligt skollagen 8 kap. 5 § ska förskola erbjudas i den omfattning det behövs med hänsyn till föräldrarnas förvärvsarbete eller studier. Likalydande gäller för fritidshemmet 14 kap. 5 §. I kommunens riktlinjer för plats i förskola respektive riktlinjer för plats i fritidshem gäller kommunens beslutade ramtid 06:30-18:30. Det innebär att även om det endast finns ett barn inskrivet i förskolan så gäller ramtiden om föräldrarna har behov av förskola.

I och med den nya skolorganisationen, höstterminen 2013, ingår de tidigare separata skolorna på öarna i Värmdö skärgårdsskola. I texten används begreppet ö-skola för att benämna de grundskoleavdelningar inom Värmdö skärgårdsskola som finns på öarna.

Inom Värmdö skärgårdsförskola finns förskoleavdelningar på öarna Runmarö, Svartsö, Möja och Sandhamn. För närvarande finns ö-skolor på Runmarö, Svartsö och Möja.

I skollagen 2 kap. 13-15 §§ finns bestämmelser om vilka som får undervisa i skolväsendet samt vilken personal i övrigt som får anställas i förskolan och fritidshemmet. Endast den som har legitimation som lärare eller förskollärare och är behörig för viss undervisning får bedriva undervisningen. I synnerhet för ö-skolorna innebär detta en utmaning.

Enligt skollagen 2 kap. 34 § ska det för utbildningen finnas de lokaler och den utrustning finnas som behövs för att syftet med utbildningen ska kunna uppfyllas.

Bestämmelserna om lokalernas utformning och utrustning och kravet på legitimerade och behöriga lärare har inneburit att elever främst i årskurs 6- 9 på ö-skolorna har fått viss undervisning tillgodosedd på Djurö. Undervisningen på Djurö omfattar hemkunskap, bild, moderna språk, engelska, idrott, slöjd, NO och musik. Eleverna på Runmarö i årskurs 4-5 har bild och slöjd på Djurö

¹² Kommunstyrelsens förslag till drift- och investeringsbudget för 2016, ramar för 2017-2018, bilaga 4 s. 2 dnr 15KS/95.

Kallelse/Föredragningslista

Utbildningsnämnden

Torsdagen den 16 juni 2016 kl. 9:00

Barn/elevantal

Barnantal Värmdö skärgårdsförskola¹³

	2013	2014	2015	2016
Totalt	23	18	12	12

Elevantal på ö-skolorna¹⁴

	2013	2014	2015	2016
Totalt	58	60	63	63

Över åren har barnantalet inom Värmdö skärgårdsförskola sjunkit. Det är få barn som är inskrivna i förskolan per ö, se bilaga 1. Elevantalet på respektive ö-skola är lågt men varit stabilt de senaste åren. Antalet elever kommer sannolikt att börja sjunka de kommande åren eftersom barnantalet i förskolan sjunker.

I ett längre tidsperspektiv har barn/elevantalet sjunkit på öarna i skärgården. Läsåret 2004/2005 var det totalt 31 barn inskrivna i förskolan och det var 112 elever F-9 som var skolplacerade på någon av skolorna på öarna, inklusive dåvarande skola på Sandhamn och Nämndö.¹⁵ Barn- och elevantalet har således halverats de senaste 12 åren.

¹³ Resultaten inhämtas augusti varje år. Antal barn 2016 är preliminär siffra.

¹⁴ Resultaten inhämtas augusti varje år. Antal barn 2016 är preliminär siffra.

¹⁵ Skärgårdsutredningen dnr 05BUF/0049

Kallelse/Föredragningslista

Utbildningsnämnden

Torsdagen den 16 juni 2016 kl. 9:00

Personaltäthet

Antal barn per årsarbetare (pedagogisk personal)¹⁶

Värmdö skärgårdsförskolor	Genomsnitt i Värmdö
2	5,3

Antal elev per lärare (årsarbetare)¹⁷

Ö-skolorna	Genomsnitt i Värmdö
10,2	14,2

Personaltätheten är betydligt högre ute på öarna jämfört med genomsnittet i Värmdö kommun både i förskola och skola. Detta är ett resultat av det låga barn- elevantalet på öarna.

Utöver pedagogisk personal på öarna finns även annan anställd personal i verksamheten, se bilaga 1. Den anställda personalen har ofta fler tjänster i en. Rektor för Värmdö skärgårdsskola är tillika förskolechef för Värmdö skärgårdsförskola på 11 %.

¹⁶ Statistiken för öarna är kommunintern och genomsnittet i kommunen är hämtat från Skolverkets jämförelsetal.

¹⁷ Statistiken för öarna är kommunintern och genomsnittet i kommunen är hämtat från Skolverkets jämförelsetal. Statistiken gäller endast grundskolan.

Kallelse/Föredragningslista

Utbildningsnämnden

Torsdagen den 16 juni 2016 kl. 9:00

Intäkter och kostnader

Värmdö skärgårdsförskola har under ett flertal år gått med underskott. Som tabellen nedan visar har underskotten de tre senaste åren uppgått till ca 700 tkr. Skärgårdsbidraget har uppgått till ca 500 tkr årligen, vilket inte har täckt verksamhetens extra kostnader som kommer av att verksamheten är förlagd i skärgården. Den största delen av verksamhetens kostnader avser personalkostnader. Intäkterna har över åren minskat pga. minskat barnantal. Personalkostnaderna har också minskat över åren. Ledningen för Värmdö skärgårdsförskola bedömer att ytterligare minskning av personalkostnader inte är möjligt för att kunna upprätthålla en verksamhet som är förenlig med bestämmelserna och Värmdö kommuns öppethållandetider.

Värmdö skärgårdsförskola

	Prognos 1 2016	Budget 2016	2015	2014	2013
487 Värmdö Skärgårdsförskola					
VERKSAMHETENS INTÄKTER	-1 767	-1 652	-2 054	-2 482	-2 668
Försäljning	0	0	-124	-93	-106
Taxor och avgifter	0	0	0	0	0
Hyror och arrenden	0	0	0	0	0
Bidrag	0	0	0	0	0
Interna intäkter	-1 767	-1 652	-1 930	-2 389	-2 562
VERKSAMHETENS KOSTNADER	2 834	1 652	2 828	3 234	3 380
Personalkostnader inkl PO	2 617	1 470	2 585	2 899	3 013
Övriga personalkostnader	15	15	3	0	3
Köp av verksamhet	0	0	0	1	-1
Bidrag	0	0	0	0	0
Hyror	0	0	0	0	1
Övriga verksamhetskostnader	107	102	114	203	248
Interna kostnader	95	65	126	131	113
Kapitalkostnad	0	0	0	1	3
Oattesterade fakturor	0	0	0	0	0
Netto 487 Värmdö Skärgårdsförskola	1 067	0	774	752	712

Skärgårdsbidrag ingår i intäkterna med

0	535	530	516	437
---	-----	-----	-----	-----

Kallelse/Föredragningslista

Utbildningsnämnden

Torsdagen den 16 juni 2016 kl. 9:00

Ö- skolor

Värmdö skärgårdsskola har under ett flertal år gått med ca 1 mkr i överskott per år. Verksamheten har erhållit ett årligt skärgårdsbidrag på ca 6 mkr.¹⁸ De tre senaste åren har elevantalet varit relativt stabilt. Den största delen av verksamhetens kostnader avser personalkostnader.

(tkr)				
Runmarö, Möja, Svartsö	Prognos 1 2016	Budget 2016	2015	2014
VERKSAMHETENS INTÄKTER	-9 659	-10 410	-10 013	-10 410
Försäljning	-49	-278	-39	-34
Taxor och avgifter	0	0	0	0
Hyror och arrenden	0	0	-2	-2
Bidrag	0	0	0	-84
Interna intäkter	-9 610	-10 132	-9 971	-10 290
VERKSAMHETENS KOSTNADER	9 681	10 410	9 068	9 381
Personalkostnader inkl PO	7 824	7 604	7 305	7 729
Övriga personalkostnader	42	45	5	1
Köp av verksamhet	0	0	2	1
Bidrag	0	0	0	0
Hyror	96	96	43	42
Övriga verksamhetsskostnader	1 298	1 299	1 124	1 059
Interna kostnader	421	1 366	587	524
Kapitalkostnad	0	0	0	25
Oattesterade fakturor	0	0	0	0
Netto tot	22	0	-945	-1 029
Skärgårdsbidrag ingår i intäkterna med	0	6 036	5 976	5 859

Posten Övriga verksamhetskostnader är förhållandevis hög i relation till andra skolor på fastlandet. I bilaga 2 redogör rektor på Värmdö skärgårdsskola för transportkostnader. Siffrorna i redogörelsen är en uppskattning av kostnaderna. Den största posten för transportkostnader är elevtransporterna från ö-skolorna till Djurö.

Utöver de kostnader som anges i bilagan har ö-skolorna en högre lärarotäthet dvs. att lärares undervisningstid går åt till transporter mellan skollokaler på öarna. Dessutom finns andra kostnader för ö-för/skolorna för exempelvis mattransporter på vinter och egen båt för transporter av rektor.

¹⁸ Resultat för Värmdö skärgårdsskola, öar saknas för 2013 då de tillhörde ett annat rektorsområde.

Kallelse/Föredragningslista

Utbildningsnämnden

Torsdagen den 16 juni 2016 kl. 9:00

Djurö står för en rad kostnader både för Värmdö skärgårdsförskola och ö-skolorna som man valt att inte fördelas ut på öarna. Det kan exempelvis gälla fortbildningskostnader, OH-kostnader som avser personal, vaktmästeri och administration. Både studie- och yrkesvägledare och skolsköterska på Djurö ansvarar även för ö-skolornas elever. SYV träffar eleverna i årskurs 6-9 när de har undervisning torsdagar-fredagar på Djurö. Skolsköterska, ibland tillsammans med skolläkare, åker regelbundet ut till öarna.

Bedömning

Under 2016 är skärgårdsbidraget fördelat 535 000 kr på förskola och 6 036 000 kr på skolan. Kostnader som täcks av skärgårdsbidraget gäller främst personalkostnader och olika former av transporter till Djurö och mellan ö-skolorna.

Intäkterna för Värmdö skärgårdsförskola är mycket lågt på grund av lågt barnantal och skärgårdsbidraget har inte täckt verksamhetens extra kostnader som kommer av att verksamheten är förlagd i skärgården. Ö-skolorna har haft ett årligt överskott eftersom skärgårdsbidraget har täckt de extra kostnaderna.

Sannolikt kommer elevantalet sjunka på ö-skolorna eftersom barnantalet i Värmdö skärgårdsförskola sjunker. Det skulle innebära att intäkterna minskar för ö-skolorna.

Ärendets beredning

Ärendet har beretts i samverkan med Värmdö skärgårdsskola och sektor för ekonomi och uppföljning.

Handlingar i ärendet

Nr	Handling	Bilaggs/Bilaggs ej
1	Bilaga Barn-, elev- och personalstatistik	Bilaggs
2	Bilaga Transportkostnader Värmdö skärgårds- skolor	Bilaggs

Pia Andersen
Chef kultur- och utbildningssektorn

Anna Boman
Chef avdelningen styrning och
kvalitet